

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstiniene
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

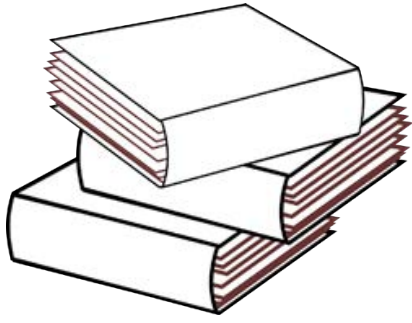
Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

Vidaus ligų ir šeimos medicinos klinika

ENDOKRINOLOGIJOS GRUPĖ

AKROMEGALIJA, SUKELTA SEKRETUOJANČIOS HIPOFIZĖS MAKROADENOMOS, SU OBSTRUKCINE MIEGO APNĖJA. KLINIKINIO ATVEJO ANALIZĖ IR LITERATŪROS APŽVALGA

Darbo autorė. Augustė RYSELYTĖ, V kursas.

Darbo vadovas. Lekt. Gintarė NASKAUSKIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Vidaus ligų, šeimos medicinos ir onkologijos klinika, VUL SK Endokrinologijos centras.

Darbo tikslas. Pristatyti paciento, kuriam nustatyta akromegalija, sukelta sekretuojančios hipofizės makroadenomos, su obstrukcine miego apnėja, klinikinį atvejį ir apžvelgti mokslinę literatūrą šia tema.

Darbo metodika. Gavus raštišką paciento sutikimą, analizuoti klinikiniai ir laboratoriniai duomenys. Mokslinės literatūros apžvalga atlikta naudojant tarptautinę duomenų bazę Pubmed ir specializuotą Google Scholar informacijos paieškos sistemą. Paieškai naudoti raktažodžiai: *“acromegaly”, “pituitary macroadenoma”, “obstructive sleep apnea”, “comorbidities”*.

Atvejo aprašymas. 43 metų pacientas atvyko endokrinologo konsultacijai dėl sunkumo pilve, liežuvio pageltimo, padidėjusių plaštakų bei pėdų. Pacientas akromegaloidinių bruožų, žemo balso, su dantų įspaudais liežuvio šonuose. KMI 32,8 kg/m² (vidutinis nutukimas). Iš anamnezės žinoma, jog pacientui prieš 7 metus diagnozuota sunkaus laipsnio (III) obstrukcinė miego apnėja. Apie 10 metų serga pirmine arterine hipertenzija (PAH), dislipidemija. Atliktuose biocheminiuose tyrimuose ženkliai padidėję somatotropinis hormonas (STH): 111 mIU/l ir į insuliną panašus augimo faktorius (IGF-I): 618 μ/l. Magnetinio rezonanso tomografijoje (MRT) matomas deformuotas turkiabalnis, hipofizė 25,1 x 19,9 x 19,8 mm dydžio. Medikamentinis gydymas iki operacijos neskirtas. Pacientui atliktas endoskopinis transnazalinis hipofizės naviko (makroadenomos) pašalinimas. Po operacijos paciento būklė dinamiškoje teigiama, numatytuose kontroliniuose laboratoriniuose bei vaizdiniuose tyrimuose pakitimų nerasta.

Rezultatai. Akromegalija yra reta liga, kurios paplitimas bendroje populiacijoje yra nuo 2,8 iki 13,7 atvejo 100000 gyventojų, ir 0,2–1,1 naujų atvejų 100000 gyventojų per metus. Sergant akromegalija, viena iš dažniausiai sutinkamų problemų yra uždelsta diagnostika. Dėl lėtos ligos progresavimo, patognominių simptomų nebuvimo ligos pradžioje bei santykinio gydytojų nežinojimo apie šią ligą, kartais prireikia net 10 metų bei kelių medicinos specialistų, kol galiausiai nustatoma teisinga diagnozė. Toks diagnostikos vėlavimas prisideda prie didesnio sergamumo ir mirtingumo. Diagnozavimo metu dauguma navikų yra makroadenomos, dėl to gali kilti chirurginio gydymo sunkumų. Aprašyta paciento istorija rodo, kad akromegalijos simptomai buvo pastebėti beveik prieš dešimtmetį, bet diagnozė nustatyta tik progresavus akromegaliniams bruožams ir atsiradus naujoms, išsamiau tiriamoms sveikatos problemoms. Svarbu atkreipti dėmesį į ligos komorbidiškumą ir didinti medikų bendruomenės informuotumą apie akromegaliją, siekiant sumažinti neigiamas vėlyvos diagnostikos pasekmes, pagerinti pacientų gydymo rezultatus ir sumažinti sveikatos priežiūros sistemai tenkančią naštą.

Išvados. Šis klinikinis atvejis pabrėžia svarbų ryšį tarp akromegalijos ir kitų lėtinių sveikatos sutrikimų, tokių kaip obstrukcinė miego apnėja ir arterinė hipertenzija, atskleidžiant sudėtingą klinikinę ir diagnostinę situaciją. Multidisciplininis bendradarbiavimas yra būtinas, norint užtikrinti optimalią paciento priežiūrą bei siekiant sėkmingai valdyti klinikines situacijas, reikalaujančias retų ligų į diferencinę diagnostiką įtraukimo.

Raktažodžiai. Akromegalija; hipofizės makroadenoma; obstrukcinė miego apnėja; komorbidiškumas.